

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอภูเรือจังหวัดเลยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอวิธีการดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population)

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จำนวน 2,778 คน (สำนักงานทะเบียน กรมการปกครอง ณ วันที่ 1 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จำนวน 350 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรของยามานะ (Yamane. 1973 : 727)

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนกลุ่มตัวอย่างกำหนดไม่เกินร้อยละ 0.5

แทนค่าสูตร

$$N = \frac{2,778}{1 + (2,778)(.05)^2}$$

$$n = 349.65 \text{ ตัวอย่าง}$$

เพื่อให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์ตามหลักของขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาจึงปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 350 คน เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาคำเนินการหาสัดส่วนตามจำนวนหมู่บ้าน 9 หมู่บ้านเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายครอบคลุมพื้นที่ศึกษา โดยแสดงการหาสัดส่วนได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สัดส่วนจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านสนามตม	462	58
2	บ้านหนองแขง	401	50
3	บ้านห้วยลาด	479	60
4	บ้านถ้ำมูล	335	42
5	บ้านแสนสุข	134	17
6	บ้านโนนสะอาด	188	24
7	บ้านโนนสมบูรณ์	261	33
8	บ้านม่วงไข่	236	30
9	บ้านโคกผาง	282	36
	รวม	2,778	350

การสุ่มตัวอย่าง เมื่อผู้ศึกษาได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างและหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านแล้ว การสุ่มตัวอย่างผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (System Random Sampling) เช่น หากต้องการกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จาก 100 คน ในหนึ่งหมู่บ้าน ช่วงที่จะเลือกสมาชิก

ก็คือ 100 ทาร 10 ได้ช่วงที่จะเลือกคือ 10 คน ขั้นตอนมาคือการเลือกสมาชิกหน่วยแรกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายช่วงแรกของสมาชิกที่มีเลขต้นๆ จะสุ่มอย่างง่ายจากหมายเลข 1 ถึง 10 โดยใช้วิธีจับสลาก ได้เลขอะไรจะเป็นกลุ่มตัวอย่างคนแรก ส่วนจะสมาชิกที่จะถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างคนต่อๆ ไปก็นำเอาช่วงที่เลือกคือ 10 คน มาบวกกับหมายเลขเดิม โดยเริ่มจากหมายเลขแรกที่สุ่มได้ เมื่อครบตามจำนวนสัดส่วนในหนึ่งหมู่บ้านก็ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเดียวกันในหมู่บ้านต่อไปเรื่อยๆ จนครบทุกหมู่บ้าน จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน แบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์รวมทั้งกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตาม อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72-73) โดยแบ่งคำถามตามรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตาม อำเภอกูเรือ จังหวัดเลยทั้ง 5 ด้าน รวม 30 ข้อ ประกอบด้วย

1. ขั้นริเริ่มการพัฒนา (5 ข้อ)
2. ขั้นวางแผนการพัฒนา (6 ข้อ)
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา (7 ข้อ)
4. การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา (5 ข้อ)
5. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา (7 ข้อ)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตาม อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย รวม 5 ด้าน

การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษา กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและความมุ่งหมายของการศึกษา แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด

3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสม และถูกต้องของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและ ภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

ไม่สอดคล้อง = -1

ไม่แน่ใจ = 0

สอดคล้อง = +1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นางจิตรลดา ศรีเมฆ วุฒิการศึกษา รป.ม. มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลสามตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน ด้านเนื้อหา

4.2 นายสุรพงษ์ สังฆมณี วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยวัดผลประเมินผล) ตำแหน่ง ครูผู้สอน อัครคัย คส.3 โรงเรียนหนองแปนวิทยา สพป. กาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.3 นางสมทรัพย์ พลเดช วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยวัดผลประเมินผล) ตำแหน่ง ครูผู้สอน อัครคัย คส.3 โรงเรียนหนองแปนวิทยา สพป.กาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95

6. จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และตั้งผู้ช่วย ศึกษาที่ช่วยศึกษาโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บ แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่
2. ผู้ศึกษาอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามแก่ประธานชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน ในตำบล สานตม ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิธีการตอบแบบสอบถาม ความหมายของคำถามแต่ละข้อ รวมทั้งวิธีการจัดเก็บแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้แล้วเพื่อกรอกแบบสอบถาม ที่เตรียมไว้ดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม
  2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form) ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะส่วนของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้คะแนนของการตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (รำไพ เพียรประเสริฐ, 2549 : แบบสอบถาม)
5	คะแนน	หมายถึง	เป็นประจำ
4	คะแนน	หมายถึง	บ่อยครั้ง
3	คะแนน	หมายถึง	บางครั้ง
2	คะแนน	หมายถึง	นานๆครั้ง
1	คะแนน	หมายถึง	แทบจะไม่เคย
3. นำคะแนนไปหาค่าเฉลี่ย แล้วกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อยที่สุด

4. ในกรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความ หรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะ หรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และ แจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัดใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยใช้วิธีหาความเชื่อมั่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

4. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอกูเรือ จังหวัดเลย ตัวแปรเพศ ใช้ Independent Samples t-test และ ตัวแปร อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรณีพบความแตกต่างผู้ศึกษาจะดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ